

Bruxelles, den 14.12.2017
COM(2017) 749 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Niende rapport om status for gennemførelsen og programmerne for gennemførelsen
(som krævet i artikel 17) af Rådets direktiv 91/271/EØF om rensning af byspildevand**

{SWD(2017) 445 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

**Niende rapport om status for gennemførelsen og programmerne for gennemførelsen
(som krævet i artikel 17) af Rådets direktiv 91/271/EØF om rensning af byspildevand**

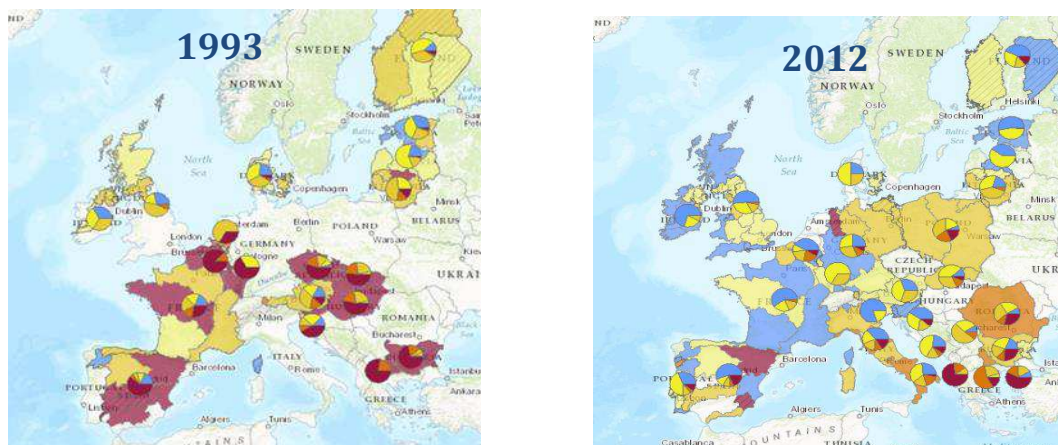
Indhold

1. POLITISK BAGGRUND	2
2. OVERENSSTEMMELSESVURDERING	3
2.1 Opsamlingsystemer og/eller andre passende systemer	4
2.2 Sekundær eller biologisk rensning	5
2.3 Mere vidtgående eller tertiær rensning og følsomme områder	6
2.4 Afstand til overholdelsesmål	7
2.5 Overholdelsestendenser	10
2.6 Store byer/store udledere	11
2.7 Produktion og genbrug af spildevandsslam	11
2.8 Genbrug af spildevand	12
3. GENNEMFØRELSEN AF SPILDEVANDSDIREKTIVET OG VANDETS TILSTAND	13
4. FREMME AF OVERHOLDELSE	13
4.1 Finansieringsprogrammer	13
4.2 Retshåndhævelse	14
4.3 Strategi for at fremme overholdelsen	14
4.4 Forskning og innovation	15
5. FORBEDRING AF RAPPORTERINGSPROCESSEN	15
6. BESKÆFTIGELSE, VÆKST OG INVESTERINGER	15
7. EVALUERING AF SPILDEVANDSDIREKTIVET	17
8. KONKLUSIONER.....	17

1. POLITISK BAGGRUND

Direktivet om rensning af byspildevand (spildevandsdirektivet) er et af de centrale politiske instrumenter i EU's regelværk om vand med hensyn til at beskytte miljøet og menneskers sundhed. Fremskridt i gennemførelsen af spildevandsdirektivet i de seneste 25 år har spillet en væsentlig rolle i forbedringen af vandkvaliteten i EU's floder, søer og have (se figur 1). Det understøttede også en masse fremskridt i opfyldelsen af målene i andre EU-direktiver såsom drikkevandsdirektivet, badevandsdirektivet, vandrammedirektivet og havstrategirammedirektivet¹. Sammen med bade- og drikkevandsdirektivet bidrager dette direktiv også til vækst og beskæftigelse. F.eks.:

- Der er hvert år behov for investeringer i vandstrukturer på 19-25 mio. EUR.
- Omkring 600 000 job (fuldtidsækvivalenter) er forbundet med vandforvaltning.

Figur 1 – Udvikling i biokemisk iltforbrug (BOD₅) i europæiske floder – reduktionen af BOD₅ viser forbedringen i kvaliteten af EU's farvande (kilde: Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS²))

Spildevandsdirektivet bør også ses i sammenhæng med gennemførelsen af bæredygtigt udviklingsmål 6 – "sikre adgang til vand og sanitet for alle"³. I lyset af at der på verdensplan er 2,4 mia. mennesker, som ikke har adgang til forbedrede sanitære faciliteter og stadig omkring 10 mio. mennesker på EU-plan, giver bæredygtigt udviklingsmål 6 nyt håb med hensyn til at forbedre sundheden og miljøet for alle. Det giver også muligheder for investeringer og aktiviteter i vandsektoren.

Denne rapport er baseret på data indsamlet fra januar til december 2014 baseret på kravene i artikel 15 og 17 i spildevandsdirektivet. Den ledsages af et arbejdsdokument med en mere detaljeret analyse. Til denne rapport foretog Kommissionen en vurdering af situationen i alle medlemsstaterne⁴ baseret på nøjagtige gennemførelsesdata. Dette lod sig gøre gennem en grundig dialog med medlemsstaterne og forbedring af de it-værktøjer, som Kommissionen og

¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/index_en.html; http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/index_en.html; Vandrammedirektivet, http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/index_en.html; og havstrategirammedirektivet: http://ec.europa.eu/environment/marine/eu-coast-and-marine-policy/index_en.htm.

² <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/explore-interactive-maps/wise-soe-bod-in-rivers>

³ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/water-and-sanitation/>.

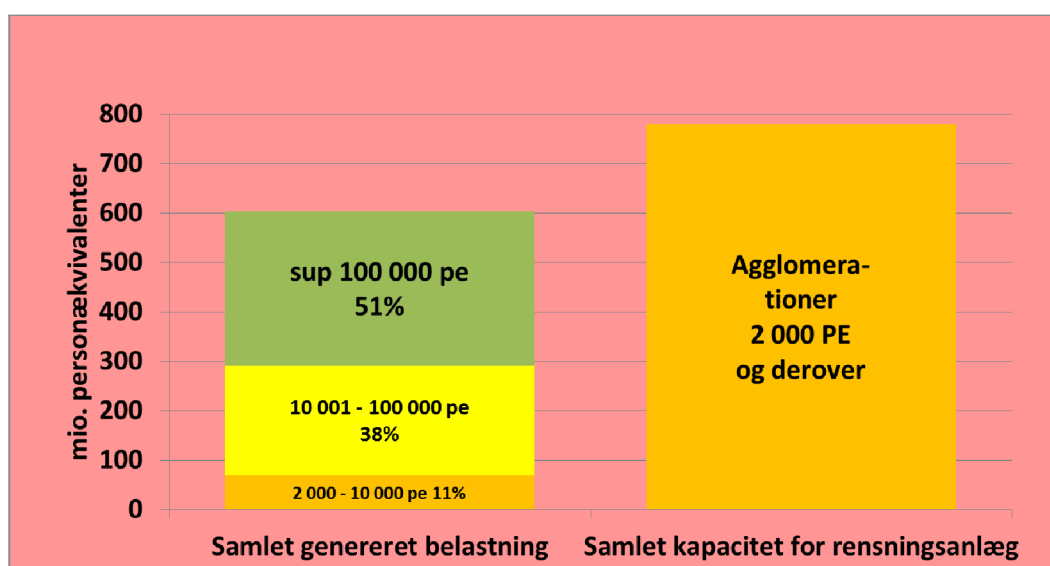
⁴ IT og PL indgik ikke i den ottende rapport, da de hverken rapporterede til tiden eller korrekt. HR havde ingen overensstemmelsesforpligtelser for det pågældende år (2014). Landets første overholdelsesfrist er i slutningen af 2018.

Det Europæiske Miljøagentur bruger⁵ ⁶. Rapporten viser, at de lande, som har tilsluttet sig EU siden 2004 (EU-13⁷), har gjort store fremskridt med hensyn til at nå målene.

2. OVERENSSTEMMELSESVURDERING

I 2014 havde EU omkring 23 500 "byområder" som defineret i spildevandsdirektivet med 2 000 personækvivalenter (PE) og derover. Disse byområder genererede en samlet mængde spildevand på 604 mio. personækvivalenter (mio. PE), svarende til det nationale spildevand, men også spildevand fra industrien og afstrømning. Denne forskel i forhold til spildevandsmængden i den foregående rapport (500 mio. PE) skyldes primært tiltrædelsen af PL og IT.

580 "storbyer" med over 150 000 indbyggere genererede en samlet spildevandsmængde på 256 mio. PE – eller 42 % af den samlede mængde. Figur 2 viser, at 89 % af den samlede spildevandsmængde blev genereret i byområder med over 10 000 PE, og derfor betragtes disse byområder som en prioritet med hensyn til at opnå overholdelse.

Figur 2 – Samlet spildevandsmængde i EU efter byområders størrelse sammenlignet med kapaciteten i rensningsanlæggene

Generelt havde EU inden 2014 nået en ret høj overholdelse med:

- 94,7 % for opsamling (enten gennem opsamlingsystemer eller alternative individuelle eller andre egnede systemer⁸))
- 88,7 % for sekundær rensning
- 84,5 % for mere vidtgående rensning end sekundær rensning, som om nødvendigt fjerner kvælstof (N) og/eller fosforforbindelser (P).

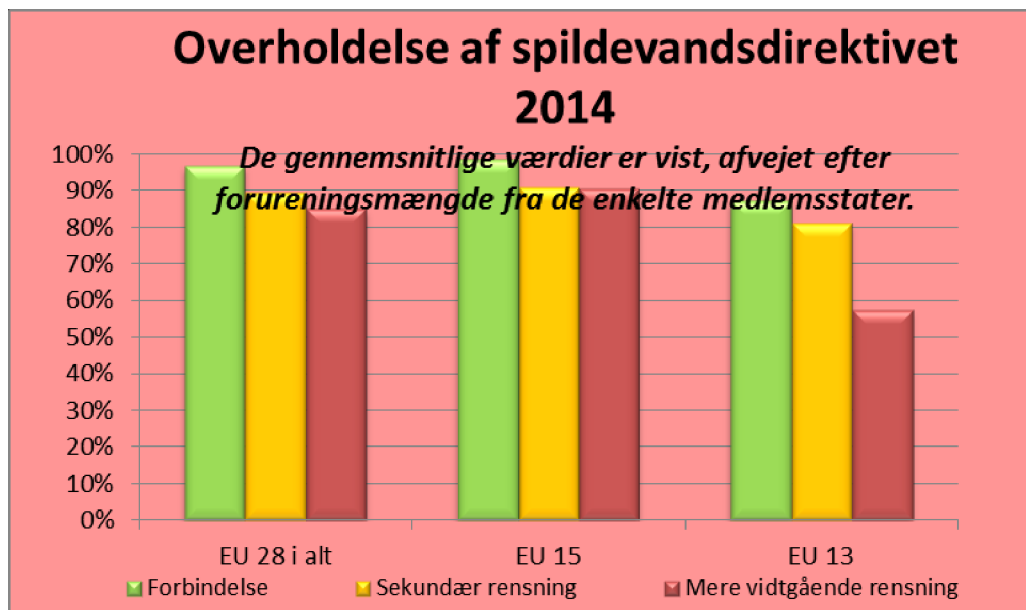
Der er dog stadig betydelige forskelle mellem medlemsstaterne, navnlig med hensyn til overholdelse af kravene om mere vidtgående rensning (se nedenfor).

⁵ 28 europæiske websteder om nationalt byspildevand <https://www.geospatialworld.net/news-posts/geospatial-media-communications-announces-winners-geospatial-excellence-award/>.

⁶ Reportnet-Eionet: <https://www.eionet.europa.eu/reportnet>.

⁷ BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK.

⁸ Individuelle eller andre egnede systemer vil ifølge spildevandsdirektivet sikre "samme miljøbeskyttelsesniveau".

Figur 3 – Overholdelse af spildevandsdirektivet (vægtet gennemsnit – år 2014) på plan EU-28, EU-15 og EU-13 (artikel 3, opsamling, artikel 4, sekundær rensning, artikel 5, mere vidtgående rensning). Sekundær rensning er højere i EU-13 på grund af differentierede betingelser og frister i tiltrædelsestraktaterne.

Det samlede overholdelsestal for EU er faldet let i forhold til den foregående rapport (98,4 % for opsamling, 91,9 % for sekundær rensning og 87,9 % for mere vidtgående rensning), men tallene i denne rapport giver et mere præcist billede af status for den nuværende gennemførelse af spildevandsdirektivet end tallene i den tidligere rapport. Dette skyldes en kombination af faktorer som:

- nye frister for overholdelse i EU-13
- tiltrædelse af IT, PL og RO, som har lavere gennemførelsesgrad
- forbedringer i indsamling og kontrol af data.

Den samlede installerede rensningskapacitet i EU udgør omkring 780 mio. PE (figur 2), hvilket er højere end den mængde spildevand, som genereres på EU-plan. Dette ville i princippet betyde, at der tages hånd om det fremtidige rensningsbehov, selv om situationen er forskellig fra sted til sted. Der er tilfælde af overdimensionering af rensningsanlæg, men også af utilstrækkelig opsamling og/eller forbindelse til eksisterende anlæg.

2.1 Opsamlingssystemer og/eller andre passende systemer⁹

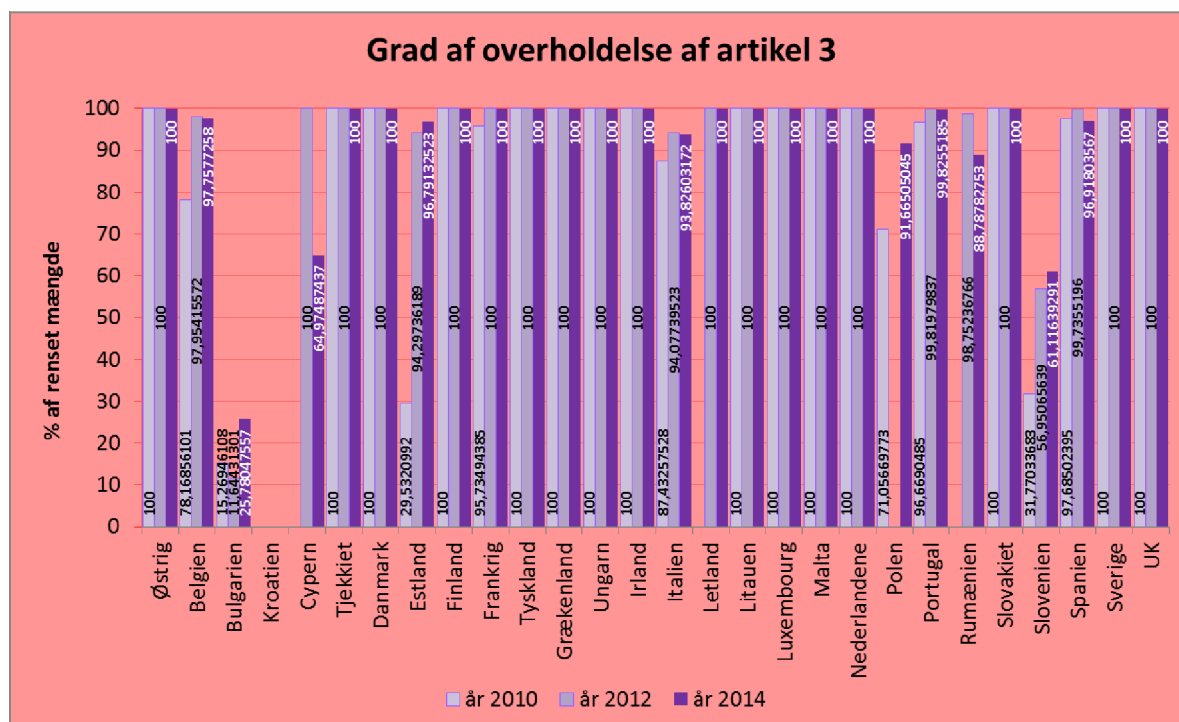
Overholdelsen i EU med hensyn til opsamling af spildevand er høj med en gennemsnitlig værdi på 94,7 %. Faldet på 3,7 % i forhold til den foregående rapport skyldes primært tiltrædelsen af IT og PL og mere præcise værdier for RO¹⁰. De fleste medlemsstater har

⁹ I henhold til spildevandsdirektivets artikel 3 skal medlemsstaterne sikre, at alle byområder bliver forsynet med kloaknet til opsamling af spildevand.

¹⁰ Overholdelsen af artikel 3 i RO i den ottende rapport (2012) var højere end forventet, fordi den blev beregnet på grundlag af den samlede kompatible mængde (uanset det byområde, den var forbundet med og deres forpligtelser i henhold til tiltrædelsestraktaten). Den skulle have været beregnet på grundlag af mængden i forbindelse med listen over byområder med fuld overholdelse og i henhold til de udløbne frister i tiltrædelsestraktaten, men det var ikke muligt, da en sådan liste ikke var til rådighed i forbindelse med den rapport.

opretholdt eller forbedret deres overholdelse, undtagen RO, CY og i mindre grad ES¹¹. Overholdelsen er meget høj i 19 medlemsstater, hvor den ligger på 98-100 %, mens fire medlemsstater stadig har lave tal på under 70 % (RO, BG, SI og CY).

Anvendelsen af individuelle egnede systemer som alternativ til centraliseret opsamling er faldet i gennemsnit i forhold til den ottende rapport. Der er konstateret højere værdier for individuelle egnede systemer i SK, EL, HU, PL og CZ. Kommissionen undersøger, om betingelserne for at anvende individuelle egnede systemer (register, tilladelser, overvågning og kontrol, typer og relevant miljøbeskyttelse) stemmer overens med kravene i spildevandsdirektivet.

Figur 4 – Status for overholdelsen af artikel 3 i spildevandsdirektivet i de sidste tre rapporter i % af den rensede mængde – data fra 2010, 2012 og 2014.

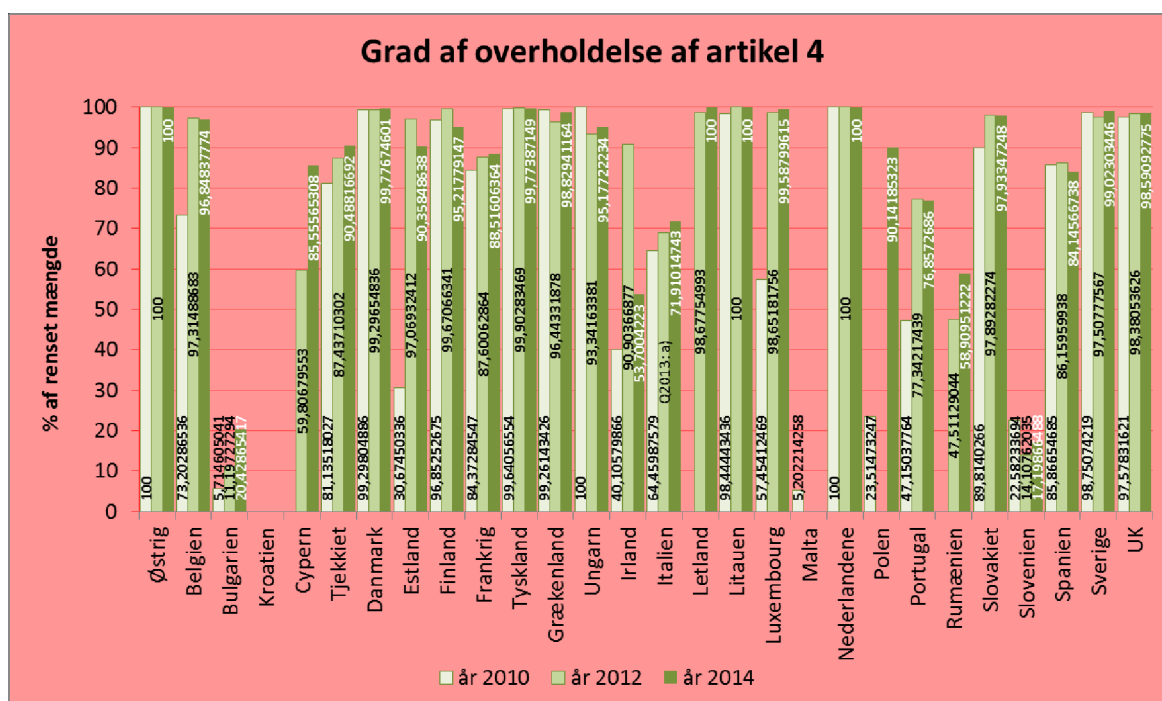
2.2 Sekundær eller biologisk rensning¹²

88,7 % af EU's spildevand gennemgår sekundær rensning, et fald på 3,2 % siden den foregående rapport. Årsagerne til dette blev forklaret i afsnit 2.1. 17 medlemsstater havde en overholdelse på mellem 90 og 100 %, mens fire (MT, RO, BG og SI) stadig har lang vej til fuld overholdelse med tal på under 20 %. IE, som har en overholdelse på under 70 %, er et særtilfælde¹³, og IT gør kun langsomt fremskridt. Trods en lavere gennemsnitlig overholdelse for EU er den steget for EU-13 fra 68 % i den ottende rapport til 75 %. Der er navnlig gjort fremskridt i lande som EE, LV, LT og SK. Tiltrædelsen af PL har sænket gennemsnittet for EU-28, men øget det for EU-13.

¹¹ CY: -35 % på grund af nye overholdelseskrav i 2012; RO: -96 % på grund af ændringer i beregningsmetoden og ES: -3 % på grund af forbedringer i nøjagtigheden af datasættet.

¹² I henhold til artikel 4 i spildevandsdirektivet skal spildevand, der tilledes kloaknet, før udledningen underkastes sekundær rensning eller en tilsvarende rensning.

¹³ Primært fordi rensningsanlægget i Dublin ikke efterlevede kravene i 2014.

Figur 5 – Status for overholdelsen af artikel 4 i spildevandsdirektivet i de sidste tre rapporter i % af den rensede mængde – data fra 2010, 2012 og 2014.

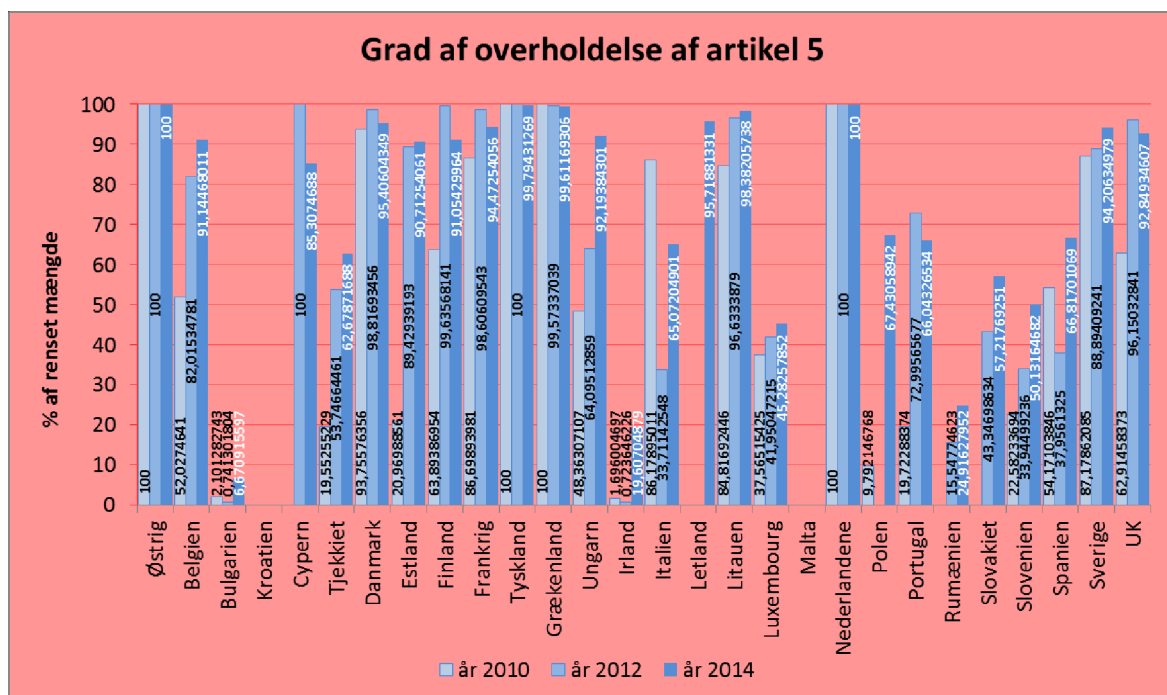
2.3 Mere vidtgående eller tertiær rensning og følsomme områder¹⁴

Mere vidtgående rensning (end sekundær rensning¹⁵) anvendes til spildevand, der udledes i områder, der dækker 76 % af EU's territorium. 15 medlemsstater anvender det i hele deres område, mens andre 13 har kortlagt visse områder som "følsomme" ifølge spildevandsdirektivet. Det område, som er kortlagt som "følsomt" er øget i sidstnævnte, hvilket øger det samlede område i EU, som er kortlagt som "følsomt", med 4 %, og dette giver en bedre beskyttelse af vandet.

Overholdelsen i forhold til mere vidtgående rensning (gælder for byområder, der udleder i "følsomme områder") er på 84,5 %, et fald på 3,4 % i forhold til den foregående rapport. Dette skyldes fortrinsvist tilgængeligheden af mere præcise data, men også at nye indberettede data viser en lavere overholdelse i IT, PL og RO, som ligger under EU's gennemsnit. Dette skyldes i mindre grad også et let fald i otte medlemsstaters resultater som følge af udløbet af nye frister for overholdelse. 15 medlemsstater nåede op på en overholdelse på mellem 85 og 100 % (herunder CY, EE, HU, LV og LT). Samlet set er der stadig stor forskel mellem medlemsstaterne med tal, der spænder fra under 70 % til fuld overholdelse, og dette bør der tages tilstrækkelig hånd om. Der er stadig behov for en betydelig indsats i flere medlemsstater, hvor overholdelsen ligger under 20 % (BG, MT, IE og RO).

¹⁴ I henhold til artikel 5 i spildevandsdirektivet skal medlemsstaterne kortlægge følsomme områder og sørge for, at spildevand renses mere vidtgående end sekundær rensning, før det udledes til disse områder.

¹⁵ Generelt fjernelse af N og/eller P.

Figur 6 – Status for overholdelsen af artikel 5 i spildevandsdirektivet i de seneste tre rapporter i % af den rensede mængde – data for 2010, 2012 og 2014.

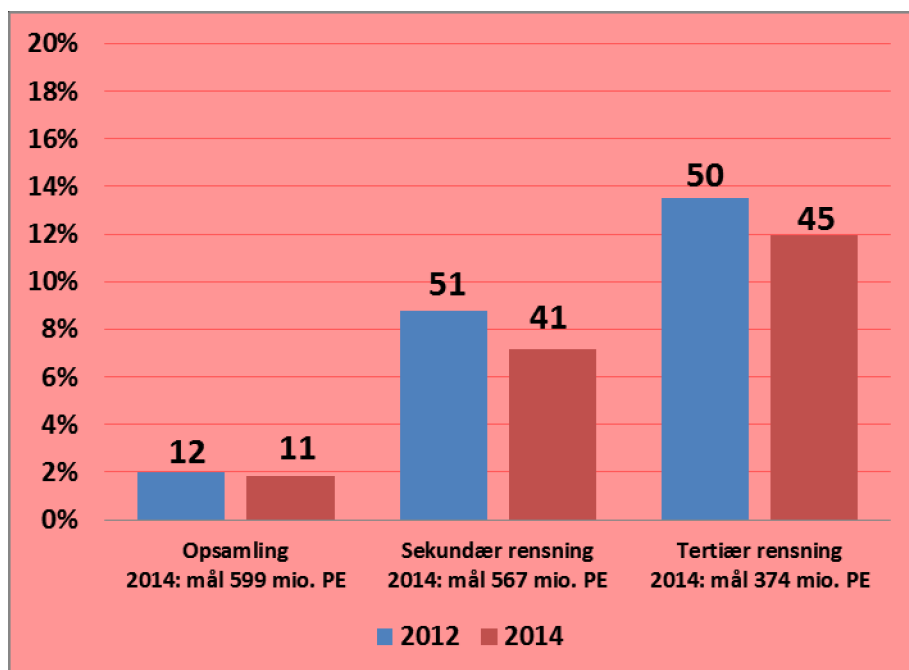
2.4 Afstand til overholdelsesmål

"Afstand til overholdelsesmål" kan defineres som beregningen af spildevandsmængden i PE, der ikke opsamles eller renses ordentligt. Den viser, i hvilket omfang der fortsat er behov for en indsats, men giver også et mere realistisk billede af de opnåede fremskridt. Den beregnes på grundlag af de resterende PE; som skal opsamles eller, såfremt de er opsamlet, stadig skal renses ordentligt, for at betingelserne i spildevandsdirektivet er opfyldt. Det billede, som dette begreb giver, supplerer overensstemmelsesvurderingen, som kun tager højde for de byområder, der fuldt ud opfylder kravene i spildevandsdirektivet¹⁶ med hensyn til "overholdelse".

Nedenstående graf (figur 7) viser tendenser inden for "afstand til overholdelsesmål": Mellem 2012 og 2014 blev der opsamlet yderligere ca. 1 mio. PE, yderligere 10 mio. PE gennemgik sekundær rensning, som sikrede overholdelse, og yderligere 5 mio. PE gennemgik en mere vidtgående rensning, som sikrede overholdelse¹⁷.

¹⁶ Et byområde, der opsamler 98 % af sit spildevand i overensstemmelse med kravene i spildevandsdirektivet, anses for ikke at overholde kravene, selv om der måske kun er 2 % til, at målet er nået.

¹⁷ PL var ikke medregnet i 2012, og Italien blev kun delvist medregnet.

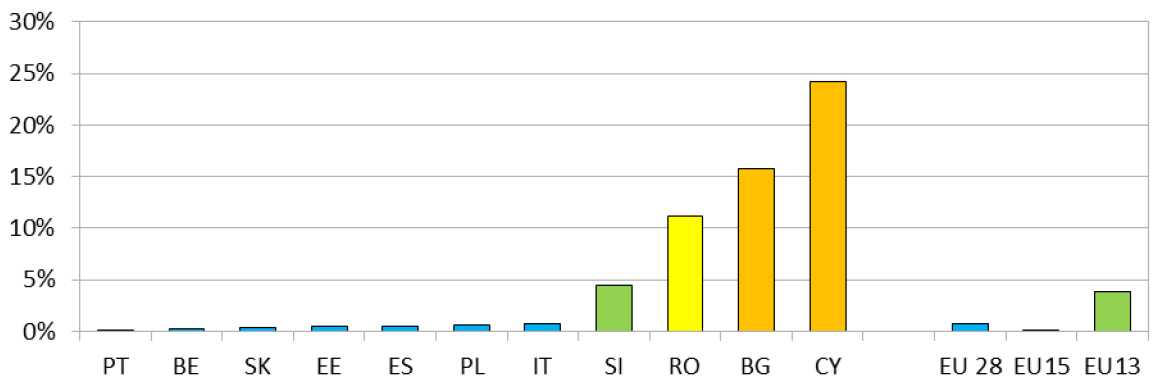

Figur 7 – Afstand til overholdelsesmål i EU-27. Udvikling fra 2012 til 2014 (HR ikke medregnet), i % og mio. PE.

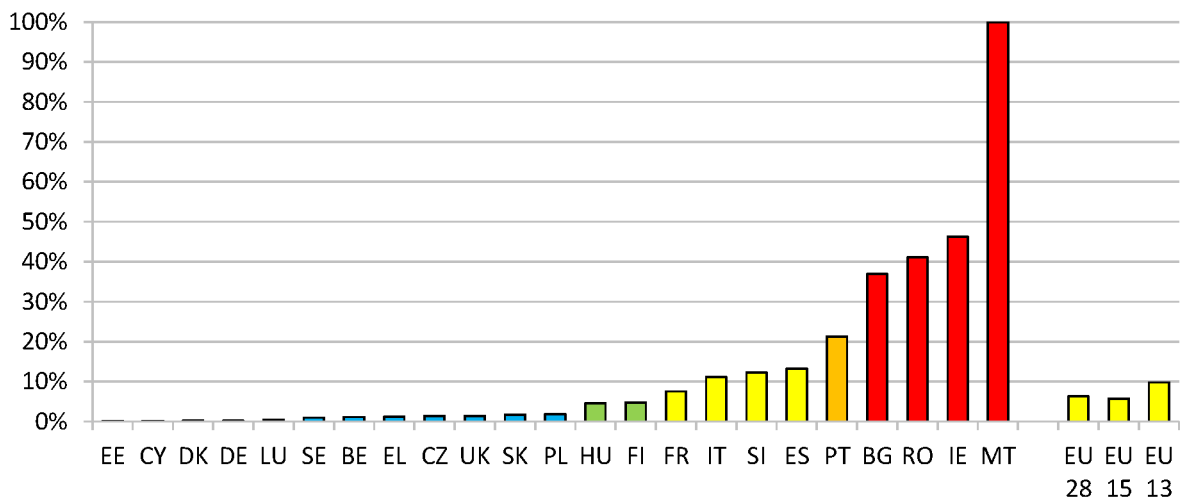
"Afstand til overholdelsesmål" beregnet med data for 2014 viser tydeligere arten og størrelsen af de resterende udfordringer:

- 11 mio. PE er ikke opsamlet korrekt (1,8 % af den samlede mængde i EU). De PE, som ikke er korrekt opsamlet, er heller ikke rensset korrekt
- 41 mio. PE opfylder ikke kravene til sekundær rensning (7,2 % af den samlede mængde i EU, der kræver denne rensning)
- 45 mio. PE opfylder ikke kravene til mere vidtgående rensning (11,9 % af den samlede mængde i EU, der kræver denne rensning).

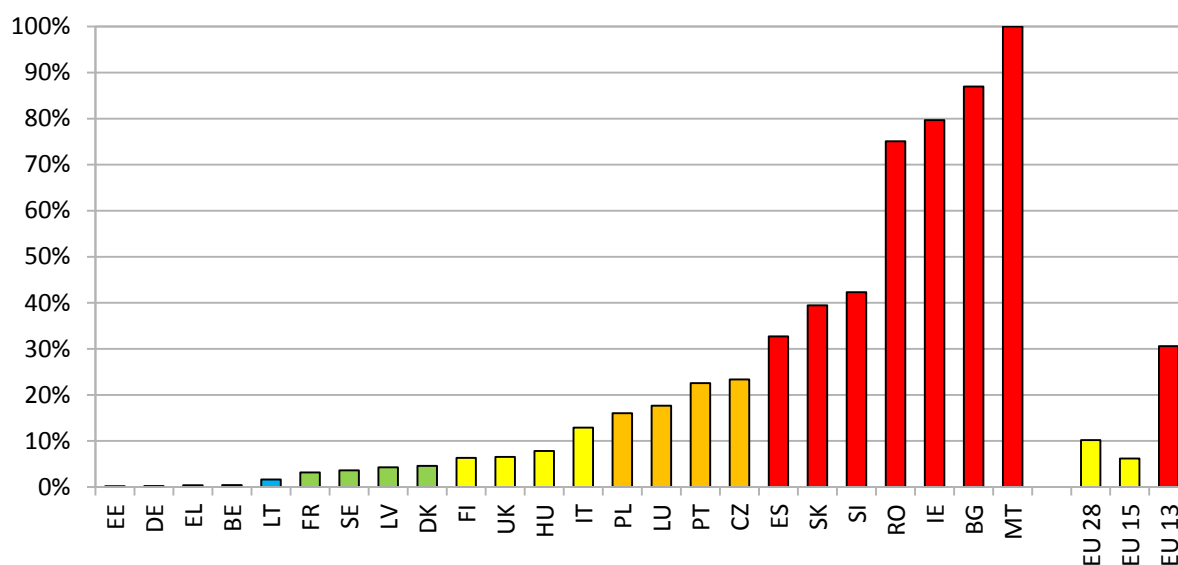
Der er store forskelle mellem medlemsstaterne. Ni lande har en "afstand til overholdelsesmål" på over 20 % for opsamling, sekundær eller mere vidtgående rensning. Lave tal for "afstand til overholdelsesmål" i visse lande for opsamling eller rensning er baseret på anvendelse af betydelige mængder individuelle egnede systemer.

Figur 8 – Afstand til overholdelsesmål (opsamling) i EU's medlemsstater (data for 2014). Visse medlemsstater vises ikke i denne figur, da deres afstand til overholdelsesmål er lig med 0 %.

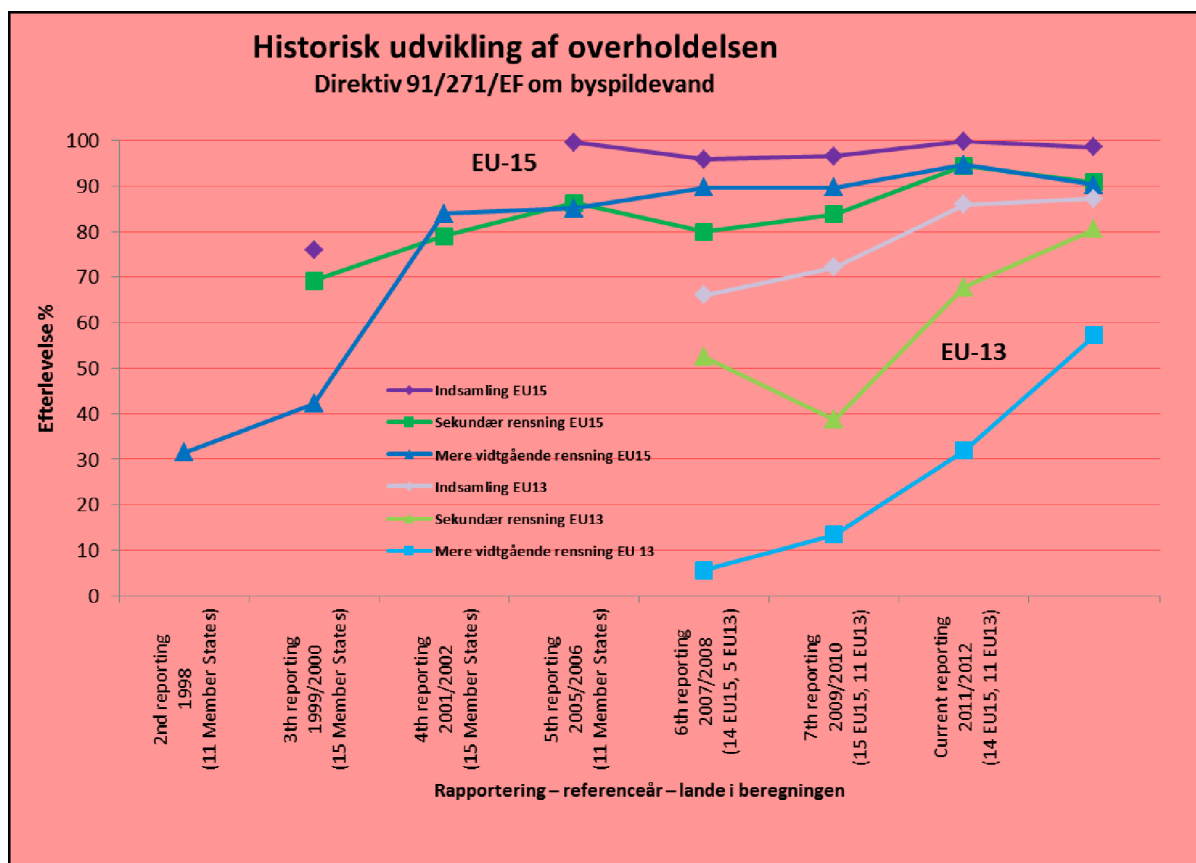
Figur 9 – Afstand til overholdelsesmål (sekundær rensning) i EU's medlemsstater (data for 2014).

Figur 10 – Afstand til overholdelsesmål (mere vidtgående rensning) i EU's medlemsstater (data for 2014).

2.5 Overholdelsestendenser

Generelt er tendenserne for gennemførelse positive, navnlig for EU-13: Deres gennemsnitlige overholdelse er steget betydeligt siden 2009/10 (dvs. over tre rapporter) for opsamling og sekundær og mere vidtgående rensning. Den faldende overholdelse for opsamling i EU-13 i denne rapport skyldes fortrinsvist systematisk brug af den korrekte vurderingsmetode for juridisk overholdelse.

Figur 11 – Historisk udvikling i overholdelse (1998-2014).

Nogle lande er dog stadig langt fra at nå fuld overholdelse af spildevandsdirektivet. Malta befinder sig i en specifik situation: Infrastrukturen er delvist på plads, men landet oplever driftsproblemer, som skal løses¹⁸. Efter mere end 25 års anvendelse af spildevandsdirektivet oplever visse medlemsstater stadig vanskeligheder med hensyn til at nå fuld overholdelse, herunder IE, IT, ES og PT.

2.6 Store byer/store udledere

Som forklaret ovenfor genererer 580 store byer i EU 42 % af den samlede spildevandsmængde. 86 % af denne mængde gennemgår mere vidtgående rensning end sekundær rensning. Andelen af ikke-opsamlet og ubehandlet spildevand har ligget stabilt på omkring 2,3 % siden den foregående rapport. Overholdelsen varierer, og 18 ud af de 27 hovedstæder¹⁹ anses for at overholde direktivet fuldt ud i 2014, hvilket er fire mere end i den foregående rapport. Der skal fortsat gøres en indsats for de hovedstæder, som endnu ikke overholder direktivet²⁰.

2.7 Produktion og genbrug af spildevandsslam

Baseret på data for 2014 kan der fremhæves visse relevante fakta og tal om håndtering af slam:

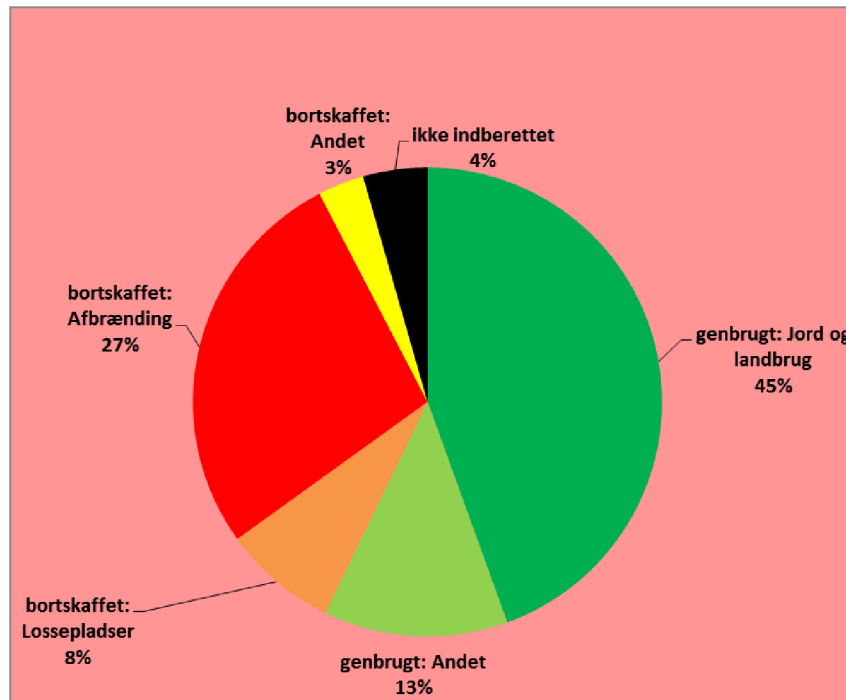
- 8,7 mio. tons tørstof af slam blev produceret i EU, svarende til ca. 17 kg. pr. indbygger

¹⁸ Overskydende udledninger af staldgødning til rensningsanlæg og salt i spildevand samt anlæg, der sandsynligvis mangler kapacitet.

¹⁹ Zagreb blev ikke vurderet (har stadig ingen overholdelsesforpligtelser).

²⁰ Luxembourg, Bratislava og Prag (mere vidtgående rensning), Ljubljana, Valletta og Rom (sekundær rensning), Bukarest (opsamling), Dublin (sekundær og mere vidtgående rensning) og Sofia (opsamling, sekundær og mere vidtgående rensning).

- BG, CY, IT, PT og RO producerede under 10 kg pr. indbygger, hvilket tyder på et utilstrækkeligt opsamlings- og rensningsniveau
- 58 % af det genererede slam blev genbrugt, fortrinsvist i landbruget (figur 12).

Figur 12 – Destination for rapporteret byspildevandsslam

Sektoren yder et ikke ubetydeligt bidrag til den cirkulære økonomi:

- Over halvdelen af det P, som blev fjernet fra spildevandet i rensningsanlæggene, blev genbrugt eller genanvendt.
- Mængden af N og P, som blev genbrugt i jorden, udgør 250 000 tons²¹. Med en værdi på 1 300 EUR pr. ton for N og 900 EUR pr. ton for diphosphorpentoxid (P₂O₅)²² vil den samlede værdi af genbruket af spildevandsslam nå op på 550 mio. EUR i 2014²³.
- 27 % af slammen forbrændes (primært det, der genereres i byområder). Dette gælder for det meste i AT, DE og NL.

Udviklingen inden for fordøjelsesteknologi bidrager parallelt hermed til at reducere produktionen af slam og samtidig frembringe vedvarende energi (biogas).

2.8 Genbrug af spildevand

De seneste oplysninger bekræfter det begrænsede genbrug af spildevand: Kun otte medlemsstater har signaleret regelmæssig genbrug af en del af deres rensede spildevand (EL, UK, FR, IT, MT, CY, ES, BE). Der indsamles ikke regelmæssigt relevante data, som derfor ikke er helt tilgængelige. Den andel af det rensede spildevand, som genbruges, spænder fra 0,08 % i Det Forenede Kongerige til 97 % i Cypern med et gennemsnit på 2 % i EU. Genbrug foregår fortrinsvist i landbruget og lejlighedsvist i industrien og til opfyldning af

²¹ Da 1 ton slam indeholder 5 % N og 5 % P₂O₅ eller P-anhydrid http://www.eau-loire-bretagne.fr/les_rendez-vous_de_leau/les_rencontres/Rencontres_2012/Boues-2_Syprea.pdf.

²² <http://www.sede.be/fr/produits/recyclage-agricole/boue/>.

²³ Det skal bemærkes, at en brøkdel af disse næringsstoffer kan blive udvasket af jorden.

grundvandsmagasiner. HR, HU, SK og RO rapporterede, at de havde til hensigt at genbruge spildevand i fremtiden. Letland og Østrig forklarede, at det ikke er nødvendigt på grund af store mængder ferskvand. De resterende 14 medlemsstater rapporterede, at de ikke genbruger deres spildevand.

I forbindelse med meddelelsen "Kredsløbet lukkes – en EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi"²⁴ udarbejder Kommissionen et lovgivningsinitiativ for at fremme genbrug af spildevand. Formålet med denne EU-foranstaltning ville være omkostningseffektiv genbrug af spildevand til kunstvanding i landbruget samt sikring af et højt beskyttelsesniveau for sundhed og miljø.

3. GENNEMFØRELSEN AF SPILDEVANDSDIREKTIVET OG VANDETS TILSTAND

Der kan påvises en bedre kvalitet i mange EU-floder på grund af gennemførelsen af spildevandsdirektivet²⁵ ved at vurdere parametre som BOD₅²⁶ (se figur 1), ammonium eller orthophosphat. Det er sværere at drage samme konklusioner om en god økologisk tilstand, hvor der tages højde for det biologiske liv. En analyse af en række fiskearter i visse floder (såsom Seinen²⁷) viser tydeligt, at de er steget i antal parallelt med faldet i udledningen af urensset spildevand. Dette skyldes, at omfattende spildevandsforurening giver iltmangel og forhindrer udviklingen af følsomme biologiske arter.

Kommissionen er i gang med at undersøge vandområdeplanerne (for 2009-2015), som blev udsendt under vandrammedirektivet, og vil offentliggøre en evalueringsrapport i 2018.

4. FREMME AF OVERHOLDELSE

Kommissionen har iværksat flere initiativer for at støtte, opfordre til og sikre fuld gennemførelse af spildevandsdirektivet.

4.1 Finansieringsprogrammer

Europæiske fonde, navnlig Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden, har spillet en afgørende rolle i gennemførelsen af EU's vandpolitikker²⁸. Denne støtte spænder over de sidste to årtier og omfatter både finansiering og fremme af en gunstig politikramme: I perioden 2000-2006 blev der afsat 20,7 mia. EUR og i 2007-2013 21,9 mia. EUR til investeringer i vand.

For 2014-2020 er investeringerne koncentreret i medlemsstater med mindre udviklede regioner. Med tildelinger på 14,8 mia. EUR er vand det vigtigste miljøområde i samhørighedspolitikken. Fokus er på spildevandsrensning og drikkevandsforsyning, men der investeres også i vandbesparelser, forebyggelse af oversvømmelser og andre vandrelaterede emner. Denne støtte udnytter desuden privat finansiering og suppleres af andre EU-finansieringskilder såsom Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, LIFE og Horisont 2020.

²⁵ Med undtagelse af visse floder, f.eks. i syd- og østeuropæiske EU-lande.

²⁶ Spildevandsdirektivet opdeler forurening i organisk stof og næringsstoffer.

²⁷ http://www.siaap.fr/fileadmin/user_upload/Siaap_Ecole_OLD/Education/Mediation_p%C3%A9dagogique/Livret_bio.pdf.

²⁸ Den Europæiske Revisionsret, Særberetning nr. 2/2015, "EU's finansiering af rensningsanlæg for byspildevand i Donaus opland: Der er brug for en yderligere indsats for at hjælpe medlemsstaterne med at opfylde EU's spildevandspolitiske mål".

Den største andel af det disponible budget, omkring 10 mia. EUR, anvendes til infrastruktur til spildevandsrensning, herunder opførelse eller opgradering af anlæg og kloaknet, idet en del finansiering også anvendes til håndtering af slam. I 2014-2020 ventes medlemsstaterne at slutte 17 mio. mennesker til nye eller opgraderede spildevandsanlæg oven i de 7 mio., som blev tilsluttet mellem 2007 og 2013.

Samhørighedspolitikken tilbyder også en politikramme for integreret regionaludvikling, hvor der samarbejdes med aktører på stedet. Dette omfatter forudsætninger for finansiering. For at sikre at ressourcerne anvendes bedst muligt, skal investeringerne baseres på medlemsstaternes [vandområdeplaner](#), som fastsat i vandrammedirektivet. Derudover er der, for at sikre at projekterne er økonomisk bæredygtige, behov for prissætningspolitikker, som giver det rette incitament til at bruge vandet effektivt. Disse omfatter, efter princippet om at forurenere betaler, et passende bidrag fra forskellige vandanvendelser til dækning af omkostningerne til vandtjenester. Denne forhåndsbetingelse har også styrket gennemførelsen af vandrammedirektivet.

4.2 Retshåndhævelse

I 2014 iværksatte Kommissionen undersøgelser for de fleste af de lande, som tiltrådte i 2004 eller senere og indledte overtrædelsesprocedurer for dem, som ikke efterlevede kravene, i 2016 og 2017.

For de lande, som var medlemsstater før 2004, førte overtrædelser til flere overtrædelsesprocedurer, og de fleste har indtil videre været omfattet af mindst én dom fra Domstolen. Efter offentliggørelsen af Kommissionens ottende rapport om gennemførelsen²⁹ har Domstolen afsagt fire domme, og to sager er stadig verserende.

I en af disse domme blev PT dømt i henhold til artikel 260 (anden dom) i TEUF. Indtil videre er fire medlemsstater af Domstolen blevet idømt bøder og/eller betaling af bod i henhold til spildevandsdirektivet (BE, LU, PT og EL). Medlemsstaterne pålægges en bøde og/eller et engangsbeløb, når de ikke efterlever en tidligere dom fra Domstolen om samme emne.

4.3 Strategi for at fremme overholdelsen

Kommissionen har iværksat flere aktiviteter for at forbedre overholdelsen af spildevandsdirektivet, såsom:

- tilrettelæggelse af workshops, seminarer og møder i enten ansøger-/tiltrædelseslande eller i medlemsstaterne i de første år, efter de tilslutter sig EU, for at yde den nødvendige støtte til en fremtidig høj gennemførelse
- koordinering og samarbejde mellem GD ENV og GD REGIO for at sikre det bedste mulige resultat af de operationelle programmer
- forbedring af rapporteringsformatet i artikel 17 og bedre datastyring ved hjælp af det nye it-værktøj
- lancering af overtrædelsesprocedurer for vedvarende overtrædelser.

Trods disse bestræbelser og de fremskridt, som efterfølgende er gjort i mange tilfælde, er der fortsat behov for at forbedre gennemførelsen i visse medlemsstater. Kommissionen overvejer

²⁹ Kommissionens seneste rapport om gennemførelsen af spildevandsdirektivet (COM (2016)105) indeholdt oplysninger om Domstolens domme mellem 2013 og 2016. Oplysninger opdateret sidst den 10. april 2017.

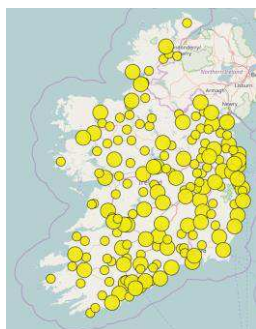
derfor flere initiativer og ad hoc-dialoger med de medlemsstater, som oplever flest problemer med gennemførelsen af spildevandsdirektivet.

4.4 Forskning og innovation

Forskning og innovation spiller en vigtig rolle i forbindelse med gennemførelsen af spildevandsdirektivet. Nye teknologier og innovative forretnings- og styringsmodeller er nødvendige for at sikre mere effektiv rensning af byspildevand og for at mindske omkostningerne ved overholdelse. For at støtte forskning og innovation finansierede EU's syvende rammeprogram for forskning og innovation over 140 forsknings- og innovationsprojekter relateret til spildevand til en samlet værdi af 330 mio. EUR i perioden 2007-2013. Andre projekter støttes eller vil blive støttet af Horisont 2020 i den aktuelle periode 2014-2020.

5. FORBEDRING AF RAPPORTERINGSPROCESSEN

En meget stor mængde data rapporteres til EEA's centrale database. Dette er en udfordring i forhold til at udtrække, anvende og vise de tilgængelige data samt knytte dem sammen med andre relevante databaser og informationskilder som vandrammedirektivet, Natura 2000-rapportering eller rapportering om badevandet eller miljøets tilstand. EØS' opdaterede datafremviser har forbedret adgangen til oplysninger på EU-niveau³⁰. Rapporteringsprocessen og den offentlige adgang til miljøoplysninger er blevet forbedret efter udviklingen af en brugervenlig digital platform³¹ på nationalt plan under den strukturerede ramme for gennemførelse og oplysninger (SIIF). Dette skete i forbindelse med udarbejdelsen af den niende rapport. SIIF er et webbaseret open-source-værktøj, som gør det muligt at behandle og formidle data på en automatisk og standardiseret måde.

Figur 13 – Eksempel på billedet af den irske nationale platform

Under SIIF formidler 28 nationale platforme data gennem diagrammer, kort, tabeller og statistikker med en stærk geospatial komponent, som også udfører automatiske beregninger. Der vises også oplysninger om planlagte projekter, som har til formål at opnå overholdelse af spildevandsdirektivet. Endvidere er oplysninger om badevand, Natura 2000 og flodkvalitet fuldt ud integreret i dette værktøj.

6. BESKÆFTIGELSE, VÆKST OG INVESTERINGER

Spildevandsdirektivet er sammen med drikkevandsdirektivet og affaldsdirektivet en af de EU-retsakter, som har de største økonomiske konsekvenser. Spildevandsdirektivet bidrager i høj

³⁰

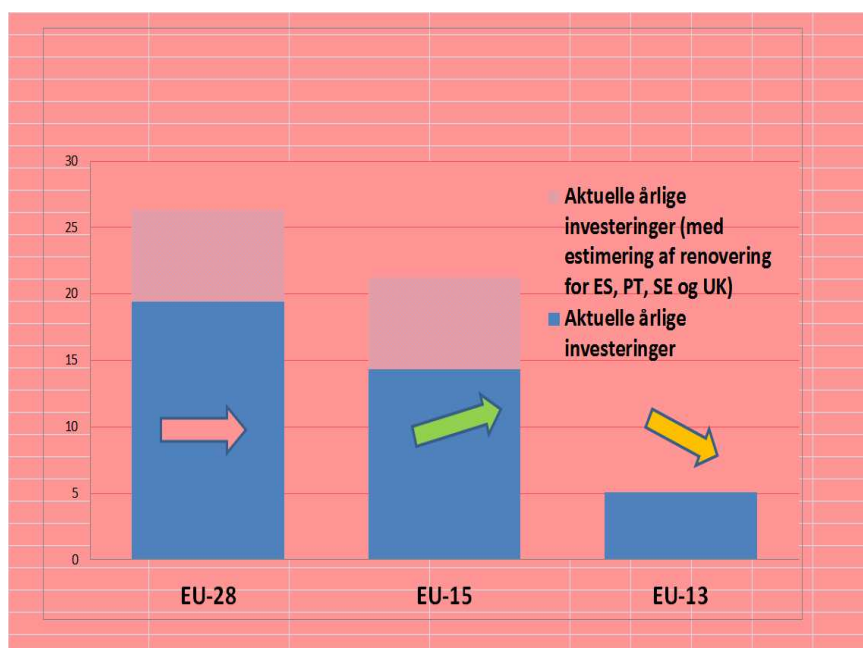
https://tableau.discomap.eea.europa.eu/t/Wateronline/views/UWWTP/Menu?embed=y&:showShareOptions=true&:display_count=no&:showVizHome=no

³¹ 28 europæiske websteder om nationalt byspildevand (i http://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/index_en.html).

grad til investeringer i vedligeholdelse og yderligere forbedringer af spildevandsanlæg i Europa og giver samtidig en konkurrencefordel for de virksomheder, som er aktive uden for Europa.

Medlemsstaterne i EU-28 har rapporteret detaljerede oplysninger om de igangværende og planlagte 11 500 projekter, som skal sikre efterlevelse af kravene i spildevandsdirektivet. Heriblandt ventes der at blive bygget eller renoveret mindst 6 000 rensningsanlæg med en samlet kapacitet på ca. 94 mio. PE eller 12 % af den samlede kapacitet for EU.

Ifølge medlemsstaternes rapporter er investeringerne i byspildevand øget og har nået et leje på 19-25 mia. EUR pr. år (selv om nogle medlemsstater kun giver delvise oplysninger og mangler oplysninger om fornyelse og udvidelse af infrastruktur). Investeringer i denne sektor udgør gennemsnitligt 38-50 EUR pr. indbygger og år.

Figur 14 – Investeringer i nye og renoverede opsamlingsystemer og rensningsanlæg i EU (mia. EUR/år)

Sammenlignet med den foregående rapporteringsperiode kan der ses et fald i investeringerne for EU-13 ifølge tallene rapporten i henhold til artikel 17. Dette skyldes højere gennemførelsestal.

På grundlag af medlemsstaternes skøn er der behov for investeringer på ca. 49 mia. EUR inden for de næste 10 år til at sikre overholdelse af spildevandsdirektivet. Dette omfatter investeringer i et stigende antal projekter til at reducere overløb efter voldsomt uvejr og delvist renovere/forbedre infrastrukturen (f.eks. udskiftning af individuelle egnede systemer med opsamlingsystemer). EU's finansiering ventes at kunne delvist dække disse investeringer.

Investeringerne forventes at stige i de andre 15 medlemsstater, primært til renovering af infrastruktur og bedre kontrol med hændelser i forbindelse med regn (overløb efter voldsomt uvejr). Visse lande som IT eller ES skal stadig øge deres investeringer kraftigt for at opnå fuld overholdelse af de vigtigste krav i spildevandsdirektivet.

Når der henvises til spildevandssektoren³² som helhed, herunder eksport, er det vigtigt at fremhæve sektorens store bidrag til den europæiske økonomi. Denne sektor skaber en produktionsværdi på ca. 96 mia. EUR hvert år og en merværdi på ca. 41 mia. EUR hvert år. Den genererer beskæftigelse svarende til omkring 600 000 fuldtidsækvivalenter.

Kommissionen er i øjeblikket i gang med at vurdere det samlede investeringsbehov til vedligeholdelse og nye anlæg i hele EU.

7. EVALUERING AF SPILDEVANDSDIREKTIVET

Kommissionen er i gang med at foretage en evaluering af direktivet. Evalueringens omfang og formål er beskrevet i den køreplan, som er offentliggjort med henblik på feedback³³.

8. KONKLUSIONER

Mere end 25 år efter vedtagelsen af spildevandsdirektivet blev der i 2014 gjort store fremskridt med hensyn til fuldstændig gennemførelse. Dette har medført en gradvis, men betydelig forøgelse af kvaliteten af europæisk vand. Trods det generelt høje niveau for gennemførelsen af spildevandsdirektivet udestår der fortsat en række udfordringer såsom:

- Yderligere investeringer i spildevandssektoren for at øge eller vedligeholde gennemførelsen. Fokus skal navnlig rettes mod de medlemsstater, som stadig har en lav gennemførelsesgrad, og mere generelt mod mere vidtgående rensning kombineret med behovet for at sikre god drift og vedligeholdelse af infrastruktur.
- Indsamling af yderligere beviser på, hvor de individuelle egnede systemer virker.
- Forbedring af kvaliteten og opsamlingen af slam.
- Reducering af virkningerne af overløb efter voldsomt uvejr, som forurener vandområder med urensset spildevand. Dette kan opnås ved at:
 - fremme systemer til naturlig vandbinding
 - forbedre forvaltningen af kloaknettene i forbindelse med rensningsanlæggene
 - yderligere investeringer (når det er nødvendigt³⁴).
- Forbedring af forbindelserne mellem de grundlæggende krav i spildevandsdirektivet og vandrammedirektivet, navnlig når disse krav ikke er tilstrækkelige til at opnå overholdelse af målene for vandkvalitet i vandrammedirektivet.
- Øget genbrug af rensset spildevand (i tilfælde af vandmangel) og samtidig sikring af en passende vandkvalitet.
- Optimering af energiforbruget i sanitetssystemer, om muligt med produktion af vedvarende energi i rensningsanlæggene (f.eks. biogas).

³² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/environmental-goods-and-services-sector/database>.

³³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-4989291_en.

³⁴ Undersøgelse om overløb efter voldsomt uvejr: <https://circabc.europa.eu/w/browse/e00a649a-7eb4-40b3-9b19-f5ace7a80e08>.

- Sikring af billige spildevandstjenester i forvisning om, at behovet for investeringer i vandsektoren er bredere end kun til opsamling og rensning, da de også omfatter drikkevand, beskyttelse mod oversvømmelser og adgang til vand i visse regioner.

Disse udfordringer og andre resultater af den kommende evaluering vil indgå i Kommissionens overvejelser om eventuelle yderligere foranstaltninger. I mellemtiden vil opmærksomheden i særlig grad blive rettet mod de medlemsstater, som oplever problemer med at gennemføre direktivet, og rapporteringsaktiviteterne vil blive forbedret for at sikre passende og rettidig indsamling og vurdering af data.